

ธรรมะจากลาซา

วันที่ 30 เมษายน 2550 เป็นวันที่สี่ที่เรามาถึงลาซา เย็นวันนี้เรานิมนต์กุงกา ชังโบ रिโม โปเซ มาฉันอาหารที่ภัตตาคารแห่งหนึ่ง रिโม โปเซก้าวเข้ามาในห้องพร้อมรอยยิ้มที่สดใสราวเรียงเช่นเดิม มีพระลูกศิษย์ตามมาอีกสามท่าน

หลังจากทักทายและถวายของที่ระลึกแด่ริโม โปเซแล้ว ท่านได้ถามถึงสุขภาพร่างกายของแต่ละคน โดยเฉพาะคนที่ป่วยหนักจากอาการแพ้ความสูง ท่านกล่าวว่าคนที่เดินทางมาลาซาแล้วป่วยหนัก ขออย่าให้เสียใจหรือวิตกกังวล ยิ่งป่วยหนักยิ่งดี เพราะแท้ที่จริง ไม่มีใครเจ็บไข้ได้ที่ไม่มีความปลอดภัยจากบาปกรรม คนที่เกิดมามีสุขภาพดี ไม่เจ็บป่วย นั่นก็เป็นสิ่งที่ดี เพราะจะได้ใช้ชีวิตปฏิบัติธรรมได้อย่างเต็มที่ ไม่มีใครเจ็บป่วยมาเป็นอุปสรรค แต่ผู้ที่เกิดมาร่างกายไม่แข็งแรงก็ยังเป็นสิ่งที่ดีอยู่นั่นเอง เพราะความเจ็บป่วยจะได้ชำระบาปกรรมให้สิ้นไป คนที่ป่วยจนตาย บาปกรรมจะได้รับการชำระ แต่ก็มีเหมือนกันที่แม้จะไปเกิดใหม่แล้ว ก็ยังไม่สิ้นกรรม

เพราะฉะนั้น การที่เราป่วยอย่างที่ไม่เคยป่วยมาก่อนในดินแดนศักดิ์สิทธิ์เช่นนี้แล้วในที่สุดก็หายดี จึงเท่ากับเป็นการสลายบาปกรรมจริงๆ และถ้าคราวหน้ามีโอกาสมาที่นี่อีก ก็จะไม่ป่วยเช่นนี้อีก นอกจากนั้น การปฏิบัติธรรมยังจะก้าวหน้าอีกด้วย

บรรยากาศการรับประทานอาหารเต็มไปด้วยความเบิกบานสนุกสนานอย่างยิ่ง ด้วยอุปนิสัยของท่านกุงกา ริมโปเซ ซึ่งเป็นคนร่าเริงสนุกสนาน เป็นกันเอง และชอบพูดอะไรตลกๆ ใ้คนหัวเราะ รวมทั้งพระลูกศิษย์ของท่านก็ร่าเริงเป็นอย่างมาก กุงกา ริมโปเซกล่าวว่าพระลูกศิษย์ของท่านคือ ท่านซังเจ (แปลว่าพระพุทธเจ้า) จับคีตาได้ไพเราะมาก พวกเราจึงขอให้ท่านขับให้ฟัง แต่เนื่องจากท่านเป็นคนจ้อขำ ริมโปเซจึงขับเอง ท่านนั่งตัวตรง หลับตา แล้วขับธรรมคิตาของท่าน มิลาเรปอย่างตั้งใจ เป็นบุญและสิริมงคลแก่พวกเราทุกคน

หลังจากรับประทานอาหารแล้ว กุงกา ริมโปเซ และลูกศิษย์ของท่านได้ประกอบพิธีอภิเษกภาพทั้งการรูปพระแม่ดาราชาว พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรสถิตในมณฑล และภาพวงจรมุขสมุปบาท ทั้งยังได้เมตตาแสดงธรรมมีใจความสำคัญดังนี้

การปฏิบัติบูชาพระแม่ตารา

พระแม่ดาราชาว เป็นพระโพธิสัตว์แห่งความเมตตากรุณา พรพิเศษที่พระองค์ประทานก็คือ ความมีอายุยืนยาว พระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์ทั้งหลาย ทุกพระองค์เป็นหนึ่งเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างใดๆ ทั้งสิ้น แท้ที่จริงก็คือ “พุทธะ” เหมือนกัน แต่ด้วยพระมหากรุณาจึงทรงแสดงรูปลักษณะต่างๆ กันไป เมื่อพระองค์จะประทานพรแห่งปัญญา ก็จะทรงปรากฏพระรูปเป็นองค์พระมัญชุศรี ถ้าจะประทานพรแห่งอายุยืนยาว ขจัดอุปสรรคและความหวาดกลัว ก็จะทรงปรากฏพระรูปที่เรียกว่า พระแม่ตารา การที่จะปฏิบัติบูชาพระองค์ให้เข้าถึงพระองค์อย่างแท้จริง เราจะต้องเข้าใจความจริงข้อนี้ ต้องไม่คิดว่าพระแม่ตาราคือพระแม่ตาราแยกออกมาจากพระพุทธเจ้า

ในการปฏิบัติถึงพระแม่ตารา นั้น หากเราเพียงแต่สวดคาถาหัวใจ “โอม ตาเร ตุตตาเร ตูเร โชธา” เฉยๆ สวดแต่ปาก ทำอย่างนี้ไม่มีความหมาย ไม่เป็นการปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความหลุดพ้นได้ ในทางมหยาน การสวดบูชาพระแม่ตาราก็มี แต่มิได้เป็นการปฏิบัติซึ่งที่จะนำไปสู่การตรัสรู้เป็น พระพุทธเจ้า แต่ในทางวัชรยาน มีคำสอนการปฏิบัติสมาธิถึงพระแม่ตารา ทั้งในชั้นเกริม คือ ผู้ปฏิบัติจะนั่งสมาธิประสานจิตเป็นหนึ่งเดียวกับพระแม่ตาราโดยไม่แยกจากครู และชั้นชกริม คือ การตั้งจิตว่าพระแม่ตารานั้นมิได้แตกต่างจากพุทธะอันเป็นสภาวะแห่งศูนยตา การปฏิบัติโดยลำดับ เช่นนี้จะทำให้ถึงการตรัสรู้ได้ภายในชาติเดียว นอกจากนี้ พระแม่ตารายังจะประทานพรแห่งอายุยืน ให้ด้วย

การที่เรายึดพระแม่ตาราเป็นที่พึ่งในการดำรงชีวิตของเราก็เปรียบได้กับเวลาที่ฝนตก แล้วเรามีที่พักหลบฝนที่ปลอดภัย พรของพระองค์เป็นเสมือนถ้ำที่จะปกป้องคุ้มครองเราจากอุปสรรค นานาประการในการปฏิบัติธรรม รวมทั้งอุปสรรคต่างๆ ที่จะทำให้เรามีอายุสั้น

ในการปฏิบัติบูชาถึงพระแม่ตารา หรือไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติใดๆ ก็ตาม จะต้องทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ค่อยเป็นค่อยไปแต่ต้องมีความมั่นคง เหมือนการกินอาหาร เราต้องกินอยู่เรื่อยๆ กินอย่างเหมาะสมพอดีๆ ถ้ามักไปเร็วไปก็จะจุกได้ ศาสนาที่แท้จริงอยู่ในการปฏิบัติของเราเอง ถ้าเราปฏิบัติอย่างดี ก็เท่ากับเป็นการสืบอายุพระศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง ไม่มีวันเสื่อม

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัตินั้นต้องเป็นไปอย่างมีความเข้าใจ ต้องศึกษาให้แจ่มแจ้งถ่องแท้ เสียก่อน อย่าเพิ่งคิดจะรีบปฏิบัติ เพราะถ้าเราปฏิบัติโดยปราศจากความเข้าใจก็จะเป็นอันตรายได้ เปรียบได้กับคนที่ขับรถไม่เป็นแล้วไปขับรถ ไม่เพียงแต่จะไปไม่ถึงจุดหมาย แต่จะทำให้เกิดอันตรายด้วย

ขอให้เราระลึกไว้เสมอว่า สิ่งที่เราปฏิบัตินี้คือธรรมะของพระพุทธเจ้า เป็นสิ่งสูงสุด เป็นสิ่ง ประเสริฐที่สุด ธรรมะที่เราเห็นแบ่งเป็นเถรวาท มหยาน วัชรยานนั้น ไม่ใช่ว่าพระพุทธเจ้าทรง แบ่งแยก แต่เนื่องจากสรรพสัตว์มีจำนวนมากมายมหาศาล และมีจิตใจที่แตกต่างกัน บางคนได้ฟัง

ธรรมชาติแบบเดรวาทก็พอใจแล้ว แต่บางคนอาจจะประทับใจหรือซาบซึ้งกับคำสอนของวัชรยาน ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นเพราะได้สั่งสมอบรมมาก่อนทั้งสิ้น มิฉะนั้นก็ไม่อาจจะมีใจขึ้นมาได้

ขอให้เราตระหนักในเรื่องกฎแห่งกรรม ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเป็นอนิจจังทั้งสิ้น ทุกคนต้องตายหมด แม้เด็กเล็กๆ ก็ต้องตาย เมื่อตายแล้วก็ต้องพลัดพรากจากสิ่งที่รักที่หวงแหน จะเป็นสามี ภรรยา พ่อแม่ เมื่อเราตายแล้วก็ต้องละทิ้งทั้งหมด รวมทั้งทรัพย์สินที่เรายึดติดหวงแหนในขณะที่เรายังมีชีวิตอยู่ เมื่อเราตายไป เราไม่สามารถนำสิ่งใดติดตัวไปได้เลยแม้แต่อย่างเดียว ญาติพี่น้องที่เคยรักผูกพันกับเรามากๆ อาจร้องไห้เสียใจเมื่อเราตายเพียงสามวันเจ็ดวัน แต่จากนั้นก็ค่อยๆ ลืมกัน บางคนรักร่างกาย รักความสวยงาม คอยตกแต่งร่างกายให้สวย กินอาหารอร่อยๆ อยู่ในที่สวยงาม และสะดวกสบาย ซึ่งที่จริงแล้วสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องไร้สาระทั้งสิ้น เพราะเมื่อตาย กายกับจิตก็จะแยกจากกัน การจะเนาเปื้อยสูญสลายไป เหลือเพียงแต่จิตเท่านั้นซึ่งเป็นสิ่งจริงแท้

การที่มีจิตปรารถนาหรือสนใจจะปฏิบัติบูชาพระแม่ตารานับเป็นนิมิตหมายที่ดียิ่ง ขอให้ตั้งใจปฏิบัติอย่างค่อยเป็นค่อยไปและมีศรัทธาที่มั่นคงไม่คลอนแคลน ก็จะได้รับพรจากพระองค์อย่างแน่นอน

การปฏิบัติบูชาพระอวโลกิเตศวร

พระอวโลกิเตศวรทรงลี้มพระเนตรอยู่ตลอดเวลาเพื่อฟังดูสรรพสัตว์ เมื่อทอดพระเนตรเห็นสัตว์ทั้งหลายเบียดเบียนกัน ก็ทรงสงสารจนน้ำพระเนตรรินไหลไม่หยุด

ผู้ใดสวดบูชาพระอวโลกิเตศวรแล้วเป็นผู้มีใจเมตตากรุณา พระองค์ก็จะทรงพอพระทัยยิ่ง พระองค์มีหนึ่งพันกร แต่ละกรมีพระเนตร เพื่อจะได้ฟังดูสังสารวัฏอยู่ตลอดเวลา เพราะสรรพสัตว์ทุกภพภูมิล้วนมีแต่ความทุกข์

ถ้าผู้ใดปฏิบัติบูชาพระอวโลกิเตศวรไปตลอด การดำรงชีวิตก็จะมีความหมายอย่างมาก และเมื่อตายไป ถ้าปฏิบัติถึงพระองค์มาอย่างดี ก็จะได้ไปเกิดในพุทธเกษตรของพระองค์คือ โปตลกะ หรือ โปตาลา

การบูชาพระองค์ทำได้โดยแขวนพระรูปไว้ในที่สูง ถวายเครื่องบูชา เช่น รูป เทียน ดอกไม้ ของหอม น้ำบริสุทธ์ หอยสังข์เล็กๆ เป็นสัญลักษณ์แทนการถวายเสียงเป็นเครื่องบูชา และสวดคาถา หัวใจ “โอม มณี ปัทเม สูง” โดยตั้งจิตอธิษฐานว่าไม่ว่าจะเกิดสิ่งใดขึ้น ไม่ว่าจะในยามสุขหรือทุกข์ ไม่ว่าจะนึกโกรธเกลียดใคร คิดไม่ดีกับใคร เราจะไม่มีที่พึ่งอื่นได้อีกนอกจากพระองค์ หากเราตั้งจิต เช่นนี้ ก็แสดงว่าเรามีศรัทธาอย่างเต็มทีและมั่นคง แล้วเมื่อนั้นพรจากพระองค์ก็จะรินหลั่งสู่เราอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ความศรัทธาสามารถทำสิ่งที่ดูเหมือนจะเป็นไปไม่ได้ให้เป็นได้ เช่นเรื่องของชายผู้ยากจน แห่งเมืองตงโอบ ตอนกลางของทิเบต แม้จะเป็นคนจนแต่ก็มีศรัทธาในศาสนาอย่างลึกซึ้ง เขาศรัทธา ในพระโจโว रिमโปเซอย่างยิ่ง จึงได้เดินทางจาริกจากบ้านเกิดมากราบพระโจโว रिมโปเซที่วัดโจคัง ในนครลาซา เมื่อมาถึงวัดก็หิวมาก แต่ก็ไม่มีอะไรจะกินเพราะไม่มีเงินซื้อ มองเห็นเครื่องบูชาหน้า แทนพระโจโว มีทั้งเนย ขนมปิ้ง จึงอธิษฐานขอเครื่องบูชาเหล่านั้นมากิน และด้วยความเมตตา พระโจโวซึ่งปรากฏพระองค์เป็นลामะรูปหนึ่งก็อนุญาตแล้วยอมให้ ชายชาวตงโอบดีใจมากและรู้สึก ว่าพระลामะเป็นคนใจดี จึงถอดรองเท้าฝากวางไว้บนตักลामะรูปนั้นแล้วไปเดินประทักษิณ เมื่อเขา เดินไปแล้ว มีพระรูปหนึ่งมาเห็นรองเท้าวางอยู่บนตักพระโจโว रिมโปเซก็ตกใจมาก รีบเข้าไปจะนำ รองเท้าออกมา แต่พระโจโวก็ทรงห้ามไว้ นี่เป็นตำนานเล่าขานกันสืบต่อมาว่า พระโจโว रिมโปเซ พุคได้ครั้งหนึ่ง

เมื่อชายชาวตงโอบกลับมา ก็รู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของลामะพระโจโวมาก จึงเอ่ยปาก เจริญทำนว่าหากมีโอกาส ขอให้ไปเยี่ยมบ้านของตนที่เมืองตงโอบบ้าง พระลामะก็รับคำ เมื่อเขา กลับมาถึงบ้านก็ได้ส่งภรรยาให้คอยดูว่าจะมีลामะใจดีรูปหนึ่งมาทางน้ำ มาเยี่ยมบ้านของเรา ภรรยา ก็ คอยดูอยู่ทุกวัน จนวันหนึ่งเห็นเงาของพระโจโว रिมโปเซมาทางน้ำจริงๆ จึงรีบวิ่งไปบอกสามี ทุก วันนี้ที่เมืองตงโอบ มีหินก้อนหนึ่งปรากฏเงาของพระโจโว रिมโปเซอยู่ในน้ำ เมื่อสามีมาถึงฝั่ง จึงเจริญ พระลामะโจโวขึ้นจากน้ำไปที่บ้าน แต่ทรงปฏิเสธ ทรงต้องการที่จะประทับอยู่ที่นั่น ด้วยเหตุนี้ เงา ของพระองค์จึงปรากฏอยู่บนหินอีกก้อนหนึ่ง ทุกวันนี้ถ้าไปที่เมืองตงโอบ เราก็จะยังเห็นหินที่มีรอย ประทับเงาของพระโจโว रिมโปเซ องค์หนึ่งอยู่ในน้ำ องค์หนึ่งอยู่บนฝั่งเหนือน้ำ

นี่เป็นเรื่องเล่าเรื่องหนึ่งซึ่งแสดงว่า ความศรัทธาที่มั่นคงลึกซึ้ง สามารถทำสิ่งที่ดูเหมือน เป็นไปไม่ได้ให้เป็นไปได้

หลังจากนี้ เราได้ลาท่านกุงกา रिมโปเซกลับที่พักด้วยความเบิกบานใจ ที่นอกจากจะได้ ทำบุญถวายอาหารเลี้ยงท่าน ได้เห็นความร่าเริงในธรรมของท่านแล้ว ท่านยังได้เมตตาแสดงธรรมะ ที่ลึกซึ้งและมีความหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติบูชาพระโพธิสัตว์และการมีใจศรัทธาแก่พวกเราด้วย สำหรับหลายๆ คน นี่เท่ากับเป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่ในพระธรรม เพื่อความหลุดพ้นของตนเองและ สรรพสัตว์ทั้งหมด